

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), šte. 58

Maribor, sobota 10. marca 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zanemarljena Dalmacija

NUJNA POTREBA REŠITVE AGRARNE REFORME V DALMACIJI.
— MIRNA SEJA SKUPŠČINE.

BEOGRAD, 10. marca. Današnja seja skupščine je potekla popolnoma mirno in dostojanstveno. V razpravi je bil najprej nujen predlog KDK o rešitvi agrarne reforme v Dalmaciji. Prvi je govoril poslanec Pavle Radčić, ki je povdarjal nujno potrebo, da se to pereče vprašanje že vendar enkrat reši, ker je v Dalmaciji najsiromašnejši narod. Poslan. N. Krizman je naglašal, da je odlaganje tega vprašanja povzročilo dalmatinskemu prebivalstvu že ogromno škodo. Če bi se to vprašanje rešilo že pred leti, kakor je bilo predlagano, bi Dalmacija sedaj ne bila več pasivna pokrajina, temveč bi se že preživljala sama. Dalmatinski narod, ki

je očuvl nacionalni značaj Primorja, bi pač zaslužil vsaj toliko pozornosti, da bi se rešilo to vprašanje. Dr. Krizman je apeliral zlasti na demokrate, ki vedno povdarjajo, da zastopajo v svoji politiki načelo, da naj pripade zemlja onemu, ki jo obdeluje, da naj sedaj, ko imajo lepo priliko, dokažejo to tudi v praksi.

Minister dr. Andrić je predlog odklonil, češ da bo vlada o tej stvari tako predložila svoj predlog, nakar je tudi vladna večina odklonila nujnost.

Sledila je razprava o proračunu ministrstva za šume in rudnike in je podal najprej minister dr. Miović obširen ekspeze.

Mariborski dan

PROZA VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.

Naj opišem mariborski delavnik z vsem njegovim vrvenjem in hitenjem kakor se pojavlja pred očmi vestnega opazovalca. V mislih imam sodobni rimsko-pomladanski dan.

Čim svane zimsko-pomladno jutro, prvi avtobusi, ki frčijo v vse štiri periferije mesta. Ljudje se bude. Manejo si oči. Eni kolnejo, drugi so veseli. Vsak po svoje, seveda. Potem se oglašijo tovarniške sirene: v Melju, na Teznu, pri Doctor in drug in nazadnje — 5 minut pred 7. uro v delavnicah državne železnice.

Medtem že hite fantje in dekleta, nožje in žene kakor čebele k ulinaku — v tovarne, delavnice, komptoarje, trgovine. Vmes v to vrvenje posega tutanje pomnoženih avtobusov, ki drve liki žive škatljice sardin iz rpemestij v center mesta.

Potem oživi trg. Trgovine se odpirajo, stojnice, — že postavljene v ranih urah od mestnih delavcev dobe svoje začasne posestnike: branjevece in branjeveke in kmetice iz okolice. V to vrvenje se pomeša tudi šolski mladež, naš nadebudni drobiž, ki mora tudi ob 8. biti v svojih šolah. Pred borzo dela se gnete gruča kruha in dela iskajočih.

Čim so delavci, uradniki, nastavljeni in šolska mladina dospeli na svoje cilje, zavlađa nekaj časa neka praznina nad Mariborom, ki pa ne traja dolgo. Skrbne gospodinje hité na — trg. Tu je trezišče vsega predpoldanskega življenja. Trgovina, prepri, poravnave na vse smeri. Tako mine ena ura, dve. Po desetih pa ti padejo v oči kolporterji časopisov. Najbolj agilni so »Jutrovi« raznašalci, ki švigajo bistrili oči po mariborskih ulicah.

Med tem pa pojo po cestah in ulicah sonorne hupe avtomobilov in mestnih avtobusov, postrežki hodijo semtertje, vmes pa kateri — fijaker in tako mine predpoldan.

Opoldan pozvanja v vseh cerkvah. Vmes pa žvižgajo sirene številnih mariborskih in okoliških tvornic, istih, ki so jutraj klicale na delo... Po ulicah se vsuje pisana množica: uradniki, delavci, šolarji obeh spolov.

Hité k obedu in na kratek oddih, kajti uro pozneje zapojó zopet sirene in trudno mravljišče se zgirnja med ledenomrzle, brezčutne stroje, za prozaične pulte in mize, k šivalnim in tkalnim strojem... Potem je zopet poseben mir nad mo-

stom, neka arogantna puščoba brez življenja. Le par oblagodarjenih ali pa brez poselnih se sprehaja ležerno po ulicah in postopa pred izložbami.

Okoli petih se pojavljajo uradniki, večinom suhi, blede obrazi z zarisano brezizrazno skrbjo v licih, napudranih z zapadlimi računmi in menicami.

Potem je delopust onih, ki jim trikrat na dan in večkrat pojo despotke sirene in mesto — oživi...

Zvečer je. Živo mravljišče. Mešajo se najrazličnejši vonji. V gručah stoje dijaki in se živahno pomenkujejo.

Okoli 8. zvečer se vzbudi: mariborski kulturni svet: gledališče, ljudska univerza, predavanja, koncerti in tudi politična zabava vsake vrste.

Kdor zaživi mariborski večer, se težko odloči na samomor, razen če mu res »gre za grlo« v tem ali onem oziru. Potem pride noč, ki je poglavje zase.

To je torej mariborski dan od jutra do noči, kakor ga doživljamo v zimski pomladi, torej v sedanjem času. Čisto drugačen bo opis poletnega dne, če nam Bog da zdravja in sreče. Čisto drugačen bo tudi opis pomladnega Maribora, ko bodo rožice cvetele in ptičice pele.

Tedaj bomo opisali vrvenje našega mesta tudi iz drugih peripetij, tako da bo vsem in vsakemu prav; kajti eden je po zimi v svojem elementu, drugi spomladi, tretji poleti, a četrti — v jeseni. Mnogo pa jih je, mnogo takih, katerim niti zima, niti pomlad, niti poletje ali jesen pa tudi — smrt ne ugaia. Le-tem pa bomo posvetili posebno razpravo, tako da bo vsem, prav vsem — prav!

Geometriški oddelček na Tehnični srednji šoli v Ljubljani

BEOGRAD, 10. marca. Včeraj je bil tu zaključen kongres profesorjev tehničnih srednjih šol. Ravnatelj prof. Reisner je dobil zagotovilo, da bo prihodnje leto otvorjen na Tehnični srednji šoli v Ljubljani geometriški oddelček, ki bo imel 2 letnika in se bodo sprejemali gojenci z dvema razredoma srednjih tehničnih šol ali šestimi razredi gimnazije oz. realke.

Spominlaite se CDM

Velike tatvine v delavnicah državne železnice

DRŽAVA IMA NAD 140.000 DIN ŠKODE. — PRVE ARETACIJE.

Maribor, 10. marca.

Včeraj smo v kratkih besedah javili, da so bile odkrite zopet velike nerednosti v delavnicah državne železnice v Mariboru. Gre za zločin goljufije, povzročen po nekih delavcih, ki so odnašali državno blago iz skladišč in ga prodajali zasebniku.

Že delj časa je bilo opažati v delavnicah, da kradejo neznanzi iz zaloge neprestano razne boljše kovine, kakor baker, medenino, belo kovino, bronc in slično in to ne le samo odpadke in neizdelane komade, ampak tudi popolnoma dovršene dele, ki bi jih bilo postaviti že v popravljene lokomotive in vagone. Država trpi nad 140.000 Din škode. To odnašanje materiala je bilo že tako velikopotežno, da je povzročalo celo zastoj rednega dela in s tem prikrajšanje na zaslužku poštenih delavcev, ki niso mogli biti polno zaposleni.

Upravnik železniških delavnic gosp. Momčilo Štefanović je po izvršeni preiskavi ugotovil, da je hodil delavec Josip Ritonja pogosto h tvrdki J. H. Bühl, kamor je prevažal razne kovine. Imenovani uslužbenec delavnic je postal tem bolj sumljiv nepoštenega početja, ker je bil že predkaznovan radi nabavljanja ukradenih predmetov in šele nedavno izpuščen iz zapore mariborskega okrajnega sodišča.

Policija je izvršila hišno preiskavo v livarni Bühl in na stanovanju Ritonje. Uspeh varnostnega oblasva je bil popoln. Pri Bühlu so našli veli-

ke količine rdeče litine (Bruch), bakra in medenine, sumljivega izvora, ki so bile zato zaplenjene.

Dognano je že, da je Ritonja vozil kar z vozičkom ukradene stvari k Bühlu. Sam pa trdi, da je kupoval te predmete od neke Marije Tancer, ki se bavi tudi z nakupovanjem in prodajo raznih kovin in ki je že prav tako bila kaznovana radi nakupa na železnici ukradenih stvari. Neke priče so izpovedale, da so prinašali železničarji ob večernih urah v nahrbtnikih, skritih pod pelerino, te kovinske predmete k Ritonji in Tancerjevi in da sta jih plačevali po zelo nizkih cenah.

Na podlagi izjav po policiji zaslišanih prič sta prava neposredna tatova pepelar Ivan Haberl, ki sam pravi, da je prihajal Ritonja k njemu in ga nagovarjal k nepoštenemu početju v kurilnici in delavnicah ter da jih bo že sam (Ritonja) spravil v promet — in pa delavec Ferdo Lang, ki sam priznava malenkostno tatvino.

V preiskovalni zapor so bili oddani Josip Ritonja, Ferdo Lang, Ivan Haberl in Marija Tancer. Železniška uprava je, kakor smo že uvodoma omenili, oškodovana za preko 140.000 Din. V kolikor so pravzaprav prizadeti pri tej aferi imenovani štirje, bo dognala še preiskava, vsa znamenja pa kažejo, da je moralo biti udeleženih pri teh tatvinah še več drugih oseb.

Vozne ugodnosti na železnicah za člane SPD.

Ker si člani SPD niso na jasnem glede polovične vozne cene pri voznjah na železnici, sporočamo, da uživajo člani SPD tudi nadalje na podlagi članske legitimacije in posebnega vložka za polovično vožno ceno potniških vlakov vožno ugodnost trikrat na leto za poljubno potovanje in enkratno potovanje na glavno skupščino, tudi ako potujejo posamezno! Razen tega pa uživajo člani SPD ugodnost polovične vozne cene potniških vlakov, ako potujejo v skupinah najmanje 10 oseb in na razdaljo 50 km na podlagi »Uverenja«, ki jim ga izdajo za vsako potovanje posebej SPD oziroma podruž. SPD. Pri teh skupinskih voznjah služi legitimacija SPD potrjena od pristojne železniške direkcije samo za ugotovitev identitete, ter se pri teh voznjah vložek, ki velja za potujejo posameznikov ne žigosa! Ako pa potujejo člani SPD v skupinah najmanje 15 članov in na razdalje preko 100 km, se lahko poslužujejo po polovični vozni ceni tudi brzih vlakov! Točne informacije o voznih ugodnostih dobe zainteresirani člani v pisarni podružnice SPD pri »Putniku« Aleksandrova c. 35, kjer se sprejemajo tudi novi člani, se pobira članarina za tekoče leto in preskrbijo vložki in železniška uverenja za vozne ugodnosti.

Obešena bolgarska komitaša.

Včeraj jutraj sta bila v Solunu obešena bolgarska komitaša Manov in Bullev, ki sta pred meseci pripravljala atentate na razne javne zgradbe v Solunu, na tamkajšnjega jugoslovanskega generalnega konzula in jugoslovansko proročno v pristanišču. Njuna prošnja za pomilostitev je bila odbita.

Občni zbor Zveze privatnih nameščen/cev v Mariboru

se bo vršil dne 15. t. m. ob 20. uri v zadnji dvorani hotela pri Zamorcu. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev o delovanju organizacije v preteklem poslovnem letu. Važna socialna vprašanja posebno v poslednjem času zahtevajo strnjeno fronto nameščenstva, in je želeli, da se tega dejstva zaveda sleherni privatni nastavljenec. Poročal bo tudi delegat iz centrale. Zato je važno, da se vsi privatni nameščenci tega zbora udeležijo. Za člane je pa udeležba dolžnost! Sprejemali se bodo tudi novi člani.

Nova (4.) številka »Skovirja«

v Ljubljani izhajajočega humorističnega lista, je izšla v soboto. S to številko se je naročnina znatno znižala, in sicer od 20 na 15 Din za četrtletje itd. V prosti prodaji bo stala posamezna številka od slej namesto 4 le 3 Din. To je nedvomno prav skromna cena za list s tako obilnimi ilustracijami in dobrim zabavnim besedilom, ki mora ugaajati vsem razvedrila željnim ljudem. Uprava »Skovirja« (Rožna dolina ob Ljubljani, Cesta II. 18) nas prosi za objavo naslednjih vrstic: Vsi, ki se naroče sedaj na »Skovirja«, in plačajo takoj vsaj četrtletno naročnino, dobe prve tri številke izjemoma vsake le po 2 Din. Kdor hoče imeti cel letnik, naj se požuri z naročilom, dokler traja zaloga. — Toplo priporočamo.

Smrt zadnjega viškega junaka.

V Splitu je umrl včeraj posestnik Rojić, zadnji še živeči udeleženec pomorske bitke pri Visu 1. 1866, v kateri je bila mnogo močnejša italijanska bojna mornarica popolnoma premagana.

Leskovčeva „Dva bregova“ v naši drami

Pogovor z režiserjem Radom Pregarcem.

Kar se tiče teatra, nismo v našem ljubem, mirnem mestecu preveč »umetniško razvajeni«, posebno pri drami ne. Premalo so nam odgajali okus, premalo nas pitali z izbrušeno in opiljeno podanimi predstavami. Tudi je bila v našem teatru drama pastorka, ki ji je bil prostor odmerjen na zapečku, odkoder je smela le ponižno kukati na sredo hiše, kjer se je prešerno mastila in objestno šopirila predvsem opera in poleg nje opereta. Pri skledi pa je morala sirota drama zajemati z najmanjšo žlico, kar so ji imeli pri hiši, da se ne zameri svoji gosposko razvajeni družini. Ni čuda, če se je publika ogrevala samo zanjo ter dramo več ali manj zanemarljivo in ji izkazovala tako bore malo ljubezni. Toda letos vse kaže, da gre na bolje. V umetniškem ansamblu in v javnosti veje nov duh svežega razpoloženja in se probuja zavest, da gremo z dramo navzgor. V veliki meri je pripomogel k temu novi umetnik našega teatra režiser Rade Pregarc.

Ker sem zvedel, da pripravlja gospod Pregarc Leskovčev dramo »Dva bregova«, za katero vlada že sedaj med našo teatersko publiko veliko zanimanje, sem sklenil obiskati gospoda režiserja in ga tozadevno intervjuvati. Posebno pa še zato, ker pravijo, da bo to ena izmed njegovih mojstrskih režij v velikem stilu z nastopom množic — saj sodeluje menda nad 50 ljudi — v katerih je režiser Pregarc dosegel drugod velike uspehe, ki so mu prinesli slavno umetniško ime in priznanje, da je eden izmed najboljših jugoslovenskih režiserjev.

Našel sem gospoda Pregarca v njegovem udobnem stanovanju. Že prvi pogled pove posetniku, da je to umetniška soba. Po stenah vise slike in skice raznih umetnikov, njegovih prijateljev. Med njimi Meštrovića, Tommasea, Bibića, Tolića, Piona, Bratov Kraljev, Godwinove, Besta, Majkovskega itd. ob steni precejšnja biblioteka, v kotu nedovršene oljate slike, večinoma pejsaži iz Dalmacije. Gosp. Pregarc, ki je sedel baš za pisalno mizo in z veliko vnemo tipkal na pisalni stroj, me je — ko sem mu povedal namen svojega prihoda — takoj ljubeznivo sprejel. Na moje vprašanje: ali ga ne moti v kakem zanimivem delu, je malce zamišljeno, kakor odsoten odgovoril:

— O, nikakor ne! Pišem neke reči za tisk.

— Tako? Ali se bavite tudi s pisateljevanjem?

— Kakor vidite, tudi s tem zdaj, se je nasmehnil in povedal: letošnje počitnice sem bil v Ljubljani slučajno v družbi pisatelja F. S. Finžgarja, ki se je navdušil za moje vtiske iz Rusije ter me prošil naj jih spravim na papir. Pa nikoli ne utegnem. Najprej mi bolezen ni dopuščala, zdaj pa delo v teatru.

Ozrl sem se po nedovršeni slikah v kotu in prašal:

— Ali slikate?

— Tudi to, kadar utegnem. Največ o počitnicah. Toda bavim se večinoma s scenografijo. Vidite dandanes ne zadoštuje več, da je teaterski človek samo enostransko teatersko izvežban. Posebno pa režiser ne. Ta mora biti i igralec i slikar i glasbenik in celo pisatelj. In prav pravi Reinhardt, da bodoči teaterski umetnik bo obenem tudi pisatelj. Le da se je genialni Nemec malo zakasnil. To so v Rusiji že zdavnaj vstvarili. Jevrejnov, Tairov, Meyerhold in še pred njimi Nemirovič-Dančenko.

Kaj mislite o Leskovčevih »Dveh bregovih« in kako jih vprizarjate?

— To je najboljša slovenska drama, ki jo dosedaj pozna min ki me je močno ogrela. Tako navdušenje imam samo še za Novačanovega »Hermana«. Zanimivo, Bizarno. Silno. O sivari bi se dalo govoriti na dolgo in široko, pa ne vem, če boste imeli toliko prostora za moje misli in toliko potrpljenja, da bi me poslušali. Govorim seveda predvsem z našega stališča, igralskega in režiserskega. Literatura bodo druge povedali svoje mnenje in sodbo. Leskovec nudi nam teatralom toliko materijala za oblikovanje, da je vprizarjanje njegove drame prvovrsten užitek. Škoda le, da je precizno delo pri nas jako težavno. Predvsem ansambl je

prezaposlen, zmučen in se hitro utruja. In vsi igralci tudi še niso navajeni na moj način dela. Množica, ki sodeluje v tretjem dejanju, torej gospoda, ki tvorijo to množico so bili na razpolago samo ob večerih. In veste kako je pri takih priložnostih: nikoli nima človek vseh skupaj. Vendar moram priznati, da so bili vsi vprek nenavadno pridni, poslušni ter da so delali z veliko ljubeznijo, za kar jim gre največja hvala. Ti ljudje so zmogočili, da vprizarimo to naše izborno domače delo v taki obliki, kakršno boste videli na premijeri. Postavil sem pa stvar tako, da pride, poleg Macaturjeve drame, do izraza tudi vse drugo, kar tvori več ali manj idejo, posebno v tretjem dejanju. Tudi scenografsko sem to podčrtal.

— Ali mi lahko kaj poveste o posameznih vlogah in njihovih interpretatorjih gospod šef-režiser?

— Vse vloge so važne, vse glavne. Moderni teater ne prizna več postranskih vlog. Vsaka vloga mora biti podana čimbolj popolno in izdelana do najmanjših podrobnosti. Vsaka podrobnost pa mora biti čim popolnejši del celote. Zato sem uvedel pri režijah v večjem stilu pomožnega režiserja, kajti človek ne zmore — pri naši disciplini (!) in pri vseh naših križih in težavah vsega sam. Torej o večjih vlogah bi radi vsega sam. Izjemoma naj bo! — V ospredju je vloga Macaturja, ki ga igra gospod Grom. To je imponantna figura berača, demonskega pogleda, ukazujočega glasu, ki ima v sebi magično moč voditelja. Kralj beračev, poglavar potepuhov. V srcu pa nosi skrito nežno ljubezen do sina. Sijajen tip je Rona, nekakšna slovenska Carmen, ki jo igra gospodična Kovačičeva. Zaljubljenega berača-potepuha-gizdalina Brigo igra gospod Daneš, ki nastopa to pot pri nas prvič v tragični vlogi. Kristof Bogataj, človek ki se je izmed svojih, edini povzpел na drugi breg pa ga vendarle vleče nazaj in plača to tudi s svojim življenjem, je v rokah gospoda Pavla Kovića. Staro »šnopsarko« Komposarico igra gospa Zakrajškova, župana gospod Stanekovič, policaja gospod Rasberger, razne beraške originalne tipe pa gg. Starčeva, Založnikova, Harastović, Skrbinek, Tovornik, Furlan in posebno v tretjem dejanju velika množica.

— Torej vse kaže, gospod režiser, da bo to prava senzacija in atrakcija v našem gledališču? In bo brez dvoma velik uspeh?

— Upajmo. Za nas je največje plačilo priznanje, če smo za napredek naše slovenske umetnosti storili le majhen korak naprej.

Gospoda Pregarca so njegovi domači prišli opozoriti, da je čas za medicino. Gospod režiser se je nasmehnil in povedal, da vedno pozablja na to. Pa se mora še zdraviti, ker se ne čuti še povsem trdnega. Tudi mu je jako žal, da radi tega še ni mogel nastopiti in se kot igralec predstaviti publiku. Upa pa, da bo kmalu bolje in da pride v kratkem tudi do tega.

Poslovil sem se z razdraženo radovednostjo na premijero »Dveh bregov«, ki bo gotovo napolnila naše gledališče do zadnjega kotička in sprejela i avtorja, ki bo prisoten i izvajalec tako toplo, da jih ogreje in navduši še za nadaljno delo.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sobota, 10. marca ob 20. uri »Dobri vojak Švejk«. Kuponi.

Nedelja, 11. marca ob 15. uri »Takrat v starih časih«. Kuponi. Globoko znižane cene. — Ob 20. uri »Pri treh mladenkah«. Kuponi.

Ponedeljek, 12. marca. Zaprto.

Gostovanje dunajskega Burgteatra. Končno veljavno bo gostovanje odličnih umetnikov dunajskega Burgteatra 20. tm. Slavni gostje ga. Medelsky in gg. Marr in Huber se nam bodo predstavili z izredno dramatično Schönherrejevo žalostno »Žena — vrag«. Sodeč po izredno velikih uspehih v Zagrebu in Ljubljani, kjer je omenjena trojica nedavno nastopila, bo to eden največjih umetniških užikov. Zato priporočamo čimprej nakup vstopnic.

Mariborski in dnevi drobiž

Ljudska univerza v Mariboru

V ponedeljek, 12. marca, ob 8. zvečer predava vseučiliški prof. dr. Hauptman o »Italiji in srednji Evropi«. Čez dve leti nas spet obišče naš prvi zgodovinar in priložnost nam je dana, da slišimo strokovno mnenje velikega učenjaka o brezdvomno najvažnejšem zunanje-političnem problemu, ki nas vsak dan hudo vznemirja. Italija in njeno razmerje do srednje Evrope! Koliko skrbi, koliko ogorčenja leži v teh par besedah! To nam ne bo mogel odvzeti tudi naš zgodovinar, a nudi nam bo jasno sliko, pravo spoznanje in to v poljudni, lepi obliki. Pridite v velikem številu!

Studence (deška šola). V torek 13. marca ob 7.30 zvečer predava prof. dr. Kovačič o našem prvem pisatelju in gorečem prijatelju vseh trpinov in zatiranec, Ivanu Cankarju.

Ljudska univerza namerava v najkrajšem času otvoriti tečaj o dušeslovju (psihologiji), ki bo ga vodil g. prof. Dolar. G. profesor bo razmotrival najvažnejša vprašanja dušeslovja v kakih petih urah. Sprejemajo se pismene in ustmene prijave.

Iz mariborskega občinskega sveta.

Na včerajšnji seji so se odseki mariborskega občinskega sveta konstituirali sledeče: I. odsek (personalne in pravne zadeve): načelnik dr. Leskovar, namestnik dr. Strmšek; II. odsek (soc. skrbstvo in šolske zadeve): načelnik dr. Strmšek, namestnik Jože Stabej; III. odsek (stavbene zadeve): načelnik Jože Stabej, namestnik Rudolf Tumpej; IV. odsek (finančne): načelnik dr. Jerovšek, namest. dr. Lipold; V. odsek (obrtne stvari): načelnik Karel Robaus, namestnik Vid Murko.

Občinske volitve v Rušah,

ki so bile določene za 25. t. m. so sporazumno med strankami preložene na 1. april.

Poslanec Žebot proti naprednim železničarjem.

Pri razpravi o proračunu prometnega ministrstva je govoril tudi poslanec gosp. Franjo Žebot, ki se je pri tej priliki spraval nad ljubljansko železniško direkcijo in govoril o naprednih železničarjih na prav denuncijanski način. Njim da je dovoljeno vse in da lahko delajo kar hočejo. Pretepaajo se, pijančujejo in izvršujejo razdrilno delo. Vse to je citati v današnjem »Slovencu« na prvi strani. Kdor pozna razmere pri ljubljanski direkciji, ve, da niti gospod direktor, niti šef personalnega, niti šef saobračajnega oddelka, ki imajo vsi v prvi vrsti opravka z uradničtvom in uslužbenstvom v območju ljubljanske direkcije, niso pristaši SDS, ampak njeni odločni politični nasprotniki. Vsakdo si lahko radi tega na prstih izračuna, ali bi ti gospodje v slučajih, o kakoršnih je g. Žebot seveda govoril samo splošno brez konkretnih navedb, res na tak način ščitili pristaše SDS, ako bi se eden ali drugi tako daleč spozabil. Dvomimo, da bi se g. Žebot upal priti s takimi trditvami, ako bi ne bil pod plaščem imunitete.

Stavka v podjetju Kovina.

Včeraj je v Kovini na Teznu izbruhnila stavka. Povod je dalo to, da je podjetje par delavcev odslovilo, istočasno pa sprejelo novo moč. Delavci se tudi pritožujejo, da so nerednosti pri izplačevanju zaslužka. Delavci, okrog 200 po številu so mirno zapustili delo, ko niso bile sprejete po obratnih zaupnikih predlozene zahteve. Danes se ob posredovanju delavske zbornice vršijo pogajanja.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Od 1. do 7. marca je bil prijavljen mariborskemu mestnemu fizikatu le en slučaj obolevosti na nalezljivih boleznih in sicer šena, ki pa tudi ni končal s smrtnim izidom.

Radi trpinčenja živali

je bil včeraj ovaden policiji voznik, ki je vozil hlode iz Twickelovega gozda. Surovež je pri Treh ribnikih z vso silo pretepal svoja konja. Neke žene, ki so šle mimo, so ga lepo prosile, naj neha s trpinčenjem. Ena se je celo zjokala nad strašno muko živali. Divjak je pa bil na preji. Enega konja je tako zadel da se mu je razlilo oko. Konja sta se še komaj držala na nogah. Trpinčenje živali bi se moralo naistrotje kaznovati.

Sestanek železniških uradnikov II. kategorije.

V petek, dne 9. t. m. se je vršil v dvorani pri »Zamorcu« sestanek železniških uradnikov II. kategorije, ki je bil izredno dobro obiskan. Tovariš Pavlinič je podal kratko poročilo o ljubljanskem sestanku dne 23. februarja in pozival navzoče k skupnemu delu oziroma zblizanju vseh uradnikov II. kategorije neglede na pripadnost organizacije. Zlasti je potrebno to sedaj, ko stoji nova službena prammatika pred vratmi in obstoja bojazen, da se bodo tej kategoriji zgodile slične krivice kakor pri privedbi leta 1924. Vsi govorniki so naglašali v tem pravcu usmerjene zahteve, ker je dokazano, da je ravno ta kategorija najbolj zapostavljena napram vsem drugim. Po daljši debati je bila sprejeta soglasno sledeča resolucija: Železniški uradniki II. kategorije, zbrani v ogromnem številu na svojem sestanku v Mariboru dne 9. marca enodušno z ogorčenjem konstatirajo zapostavljanje II. kategorije pri prevedbi l. 1924, pri poznejših napredovanjih položajne plače in posebno po novem osnutku k zakonu o prometnem osebju ter energično zahtevajo, da se jim vse storjene krivice čimprej popravijo.

Ljubljanska kreditna banka.

Upravni svet banke je v svoji seji dne 5. t. m. odobril bilanco centrale in 16 podružnic zavoda za leto 1927 in je agotovil, da izkazuje bančno poslovanje tudi v 27. poslovnem letu splošno napredovanje in da je ugoden tudi končni uspeh, upoštevaje vladajoče gospodarske razmere in ozke zveze banke s skoro vseni sloji našega prebivalstva. Skupni promet se je v l. 1927. napram l. 1926. dvignil za okrog 10 milijard na 40 mil. Din. torej za tretjino. Skupna vsota aktiv znaša 585 milijonov Din (lani 483 mil. Din), od česar odpade 387 milijonov dinarjev (lani 317 milijonov dinarjev) na dolžnike. — Med pasivami dokazuje dvig vlog na knjižice in na vezanih računih za 41 mil. Din na 268 mil. Din (lani 227 mil. Din) in postavka »upniki« v znesku 243 mil. Din (lani 181 mil. Din) neomajano zaupanje v naš najstarejši bančni zavod. — Vpliv go spodarske krize se zrcali v nekoliko zmanjšanjem dobičku per 5,212,634 Din (lani 6,282,000 Din), zaradi česar bo predlagal upravni svet banke občnemu zboru delničarjev, ki se bo vršil 14. aprila 1928. poleg običajnih dotacij izplačilo dividende v višini 9 Din na delnico (lani 12 Din). Uprava banke izraža mnenje, da je vrhunec gospodarskih kriz v naši državi prekoračen in se že opaža, četudi zaenkrat le v skromni meri, zboljšanje razmer. — 559

Občni zbor »Trgovske Samopomoči« se bo vršil v sredo dne 14. tm. ob 20. uri v dvorani hotela »Kosovo«. Vabila so poslana vsem članom, opozarjajo in vabijo se pa na zborovanje tudi drugi trgovci, privatni nameščenci itd., ki se za to dobrodelno institucijo zanimajo. Kdor prijavi svoj pristop še pred občnim zborom, more takoj dobiti vabilo in člansko legitimacijo. —

IV. veliko dobrodelno tombolo

priredi Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev v Mariboru dne 15. aprila. Dobitki so sledeči: 10 tombol, 20 desetink, 25 petink, 50 četvork, 150 tern in 250 amb. Ker je eventualni dobiček namenjen le podpiranju bolnih članov, ubogih vdov in sirot naših tovarišev, prosimo cenjeno občinstvo, da nas podpira. Srečke bodo prodajali pismonoši in trafike. —

Pri hemeroidih,

zaprtju, bolečinah v črevesju in v boklu, ter pri glavobolu se uporablja Franc-Jozefova grenčica čestokrat z najpopolnejšim uspehom. Specialisti za notranje bolezni priporočajo v mnogoštevilnih slučajih, naj se plje dnevno zjutraj in zvečer pol čaše Franc-Jozefove vode. —

Kdor ne verjame

ta naj se prepriča, da ima tvrška L. Ornik, Koroška cesta 9, krasno izbiro moških čefir-popelin, in svilenih srajc. VI

Ure, zlatina na obroke

brez poviška — Jger. Maribor, Gosposka ulica 15. — IX

Iz grobnice v dolini Eufрата

STRAŠNI POGREBNI OBREDI. — UMORJENI DVORJANI. — OKOSTNJAKI V ZLATU IN BISERIH.

Na kratko smo že poročali o velikih uspehih britansko-ameriške ekspedicije, ki išče ostanke prastare akadške dobe ob reki Eufkrat v Mezopotamiji blizu mesta Ur, ki leži 200 milj južno od razvalin Babilona in Ninive. Sedaj je pa poslal v London sam vodja ekspedicije Leonard Wooley obširno poročilo, ki daje zanimive podatke iz življenja v dobi 4000 let pred Kr.

Po dolgem iskanju je ekspedicija odkrila najprej dolg hodnik, ki vodi v kraljevsko grobnico. V tem hodniku je bilo mnogo okostnjakov. Kako so prišli ti ljudje v hodnik, je pa postalo ekspediciji jasno šele tedaj, ko je priklopala do kraja hodnika, odnosno do vhoda v grobnico. Tu so namreč našli 6 okostnjakov z orožjem in s čeladami na razklanih lobanjah. To so žrtve nekdanjih strašnih pogrebniških obredov. Vojake so postavili na stražo ter jih pobili, da za vedno stražijo mrtvega gospodarja. Kralju so morali slediti v smrt tudi oni ljudje, kojih okostnjaki so se našli v dolgem hodniku. Pred grob so postavili kralju tudi par vozov, v vsakega pa vpregli tri vole. Volovski skeleti so nepoškodovani. Voli imajo v nozdrvih obroče iz srebra. Vprega je iz srebra in usnja. Leseni deli vozov so sicer strohneli, velika in močna kolesa so pa popolnoma ohranjena. Na vozovih in poleg volovskih skeletov so vozniki in hlapci z razbitimi lobanjami. Velik prostor pred grobnico je bila strašna klavnica.

Grobnica sama ima več oddelkov. V prvem oddelku, kakor v nekaki veliki predstobi, leži na eni strani dolga vrsta moških, na drugi pa ženskih okostnjakov. Vsem tiče bodala v prsnem košu. Na moških okostnjakih je dosti raznovrstnega orožja in oblačilnih ostankov,

ednajst ženskih okostnjakov, preobloženih z zlatim in drugim nakitom, pa predstavlja ostanke harema, ki je moral s kraljem umreti. Roke teh okostnjakov držijo srebrne in zlate posodice za dišavo in za barvilo ustnic in lic.

V posebnem prostoru stoji čoln z vesli, šestimi sedeži in velikim solnčnikom. Čolni enakega modela se še danes vozijo po reki Eufkrat. Poleg čolna je nakopičeno raznovrstno orodje. Čoln je dobro ohranjen, ker je močno okovan s srebrom.

Sama kraljeva grobnica je zgrajena iz opeke in obokana. S tem je ovrženo mnenje mnogih starinoslovcev, da 4000 let pr. Kr. še niso znali graditi obokov. Vstrie kraljeve grobnice je posebna podobno zgrajena soba.

V tem prostoru so na eni strani pogrebni darovi — posoda iz glin, bakra, kamenja in srebra. Na drugi strani je pa odel. Ob vznožju ležijo okostnjaki služabnic, na odru samem pa okostnjak kraljice Sub-Ad. Kraljica ima na glavi nakit, ki je spleten iz zlatih in srebrnih pramenov ter podoben veliki lasulji. Iz podobnih zlatih in srebrnih pramenov je spletena tudi obleka. Okrog okostnjaka je vse polno vencev, pri katerih so zlate ploščice izrezljane v podobi murbovega in vrbovega listja. Okostnjak ima na sebi in okrog sebe veliko zlatega in bisernega nakita. Zanimive so velike igle, ki imajo pečatnike na glavi. Eden od teh pečatnikov ima kraljičino ime. Iz raznih okoliščin se da sklepati, da je bila kraljica pokopana nekaj let po kraljevi smrti. Bila je najbrž edino izjema strašnega pogrebne obreda, ki je za kraljem poslal v smrt ves dvor.

Sokolstvo

Kako in kje je nastalo Sokolstvo?

Misel Sokolstva ni misel današnje dobe, njenih prilk in potreb. Ona izvira iz devetnajstega stoletja, iz one dobe, ko so začeli zaslužnjeni deli Slovanstva pred koncem Bachovega absolutizma in po njegovem zlomu stremeti za samostalnimi narodnim življenjem v svobodni in samostojni državi ter za osvoboditvijo vsega Slovanstva od Germanstva. To je doba prebujenja narodne zavesti pri vseh delih Slovanov.

V tej dobi so se začela ustanavljati razna idealistična društva v moralni, prosvetni in družabni smeri, začele so se namreč ustanavljati čitalnice, knjižnice, pevski društva, diletantski odseki itd., vse v cilju, da se dvigne uspana zavest slovanskega človeka in se ji pokaže pot, ki vodi k osvoboditvi in k ujedinjenju vsakega zaslužnjene delu Slovanstva.

Tako delovanje se je zlasti vršilo v bratski češki zemlji.

Toda vsem tem društvom je manjkala en del človeške vzgoje, ki je v zvezi z vzgojo duše in telesa, ki bi dala na podlagi ljubezni do naroda in svobode v skupnosti z ostalimi deli Slovanstva nov tip slovanskega človeka, takega, ki bi bil zdrav na duši in telesu, ki bi že s tem faktom, da je zdrav, bil sposoben, dovesti zaslužnjene dele Slovanstva v samostojno in svobodno državo. Manjkala je tedaj telesna vzgoja kot sredstvo, da v skupni vzgoji duše in duha ustvari nov tip slovanskega človeka boljšega, lepšega in popolnejšega ter bolj zavestnega, nego je bil dotakratni slovanski človek.

Razmere naroda so tedaj zahtevale, da se ustanovi društvo, v katerem bi se poleg duševne moralne vzgoje polagala velika važnost tudi na telesno vzgojo.

Vrhu tega je okoli leta 1860. pri Čehih nastalo gibanje, da se razloči celokupno življenje češkega naroda od Nemcev. Ti so tedaj imeli v Češki Turnvereine, nemška telovadna društva, v katerih so telovadili tudi Čehi, toda po izrazih in poveljih nemški in v duhu Nemcev ter njih pokreta.

Kakor je nastal v vsem češkem življenju občutek kulturne, gospodarske in politične odepitve od Nemcev, tako je nastalo tudi gibanje osamosvojitve v telovadnem življenju.

Ta dva razloga sta bila pobuda, da so Čehi, v prvem redu dr. Tyrš, ki je telovadil, začeli akcijo, da bi se ustanovilo samostojno telovadno društvo in to češko, kjer bi se poveljevalo češki in delovalo v češkem duhu. Tyrš sam, eden izmed ustanoviteljev Sokolstva, je občutil, da naj vodi svoj narod prosvetno v oni smeri, v kateri je mali grški narod vzdržal borbo z mnogo večjimi arodi, bil je namreč dober poznavalec grške kulture. Zavedal se je, kakšen pomen je imela telesna kultura za narodno in prosvetno življenje Grkov, pa tudi za oblikovanje naroda za lepoto in vrnitev k prirodi. Zato ni ustanovil samo društva za odgojo telesa, ampak društvo za vzgojo telesa in duše, ker se je zavedal, da bo samo harmonično vzgojen češki človek sredstvo za svobodo in samostojnost pa tudi sredstvo za ustvaritev kulturnega naroda.

Pri ustanovitvi Sokolstva vidimo poleg Tyrša še druge osebnosti, ki so dale s svojimi kulturnimi pogledi na svobodno in bodoče življenje češkega naroda določen del svojega duševnega dela, ki so od vsega početka dali sokolski misli večji pomen, nego je samo vzgoja telesa. Brata Jurij in Edvard Gregor sta bila pristaša svobodoumnih načel, zlasti napram veri. Brat Toma Černý je bil vzor Sokola v javnem življenju. Naše junaske narodne pesmi so imele viden vpliv na notranjo vrednost pri ustanovitvi Sokolstva. Eden izmed ustanoviteljev Sokolstva, Tonner, je predlagal, da se naj to novo društvo imenuje »Sokol«, ki ga opevajo pesmi Jugoslovani in ki poseduje take vrline, kakor bi jih naj imel oni češki človek, ki se bo vzgajal v tem društvu. Tip takega človeka že ima jugosl. narod v narodnem junaku, ki ima vse vrline, katere mu omogočajo, da postane sredstvo za obrambo naroda in njegove svobode. Tako se je društvo imenovalo Sokol.

Glavno zaslugo pa ima Jindřich Fügner. On je ustvaril iz Sokola revolucionarno društvo, ki mora dati

smer politični in narodni svobodi. Študiral je Irsko in Garibaldijev pokret in je hotel po teh vzorih pokreniti sokolsko gibanje. Prepotoval je Angleško in Ameriko ter je videl idealno zvezo poklicev in razredov med seboj in je odločil, da med Sokoli ne sme biti razlike. Po njegovem predlogu je uvedeno tikanje, so naglašana v ideologiji Sokolstva revolucionarna francoska načela, je dana Sokolu rdeča srajca kot težnja za svobodo. On je vodil Sokole na izlete, jim budil ljubezen do domovine in preteklosti. On je dal Sokolstvu notranjo moč; zato vidimo, da je Sokolstvo po njegovi smrti propadalo, ker je Tyrš vodil društvo prenostransko, to je v smeri telesne vzgoje.

Sport

Jutrišnje tekme:

ob 11. hazena Maribor I: Maribor II, ob 13.30 prijateljska nogometna mednarodna Maribora in Železničarjem, ob 15. prvenstvena rezervna Svoboda-Rapid. Vse tri na igrišču ISSK Maribora, ob 15. prvenstvena proti moštvu »Svobode« in »Ptuj« v Ptuj.

U nogometni borbi za točke

se srečata jutri ob 15. v Ptuj SK Svoboda in domači nogometaši SK Ptuj. Vsak klub ima dosedaj po 3 točke in je od nedeljske tekme odvisno, kateri izmed obeh klubov bo zasedel tretje mesto v tabeli. Železničarjem se najbrž ne bo posrečilo dobiti zmago proti SD Rapidu in proti SK Ptuj. V nasprotnem slučaju pa bi Železničarji s 6 točkami zasedli tretje mesto.

V jesenski sezoni je končala tekma med Svobodo in Ptujem neodločeno. Rezultat po poteku igre ni bil popolnoma pravičen, ker je bila Svoboda v premoči in je dala zmago iz rok s tem, da je zastrelila dve enajstmetrovki. Svoboda je letos igrala proti Rapidu 0:3, medtem ko je Ptuj proti istemu nasprotniku slabši, ker je podlegel 1:8. Primorana pa je postaviti rezervnega vratarja, kar je sigurno velik handicap za moštvo. Ostalo moštvo isto kot v nedeljo. SK Ptuj nastopi s sledečim moštvom: Ribič, Peer, Stross, Makatz, Tijan, Stermann, Bošćić, Prelog, Uržič, Brumen, Oberlindner. Navedeni igralci so se že proti Rapidu dobro obnesli in bodo tudi tokrat napeli vse moči, da dosežejo tretje mesto v tabeli.

Prvenstvena tekma rezerv SD Rapid: SK Svoboda. SD Rapid razpolaga z več dobrimi rezervisti, ki so že v prvem moštvu sodelovali. Letos jih sicer še nismo imeli prilike videti pri delu, vkljub temu mislimo, da bodo odnesli zmago. Rezerva Svobode je precej decimirana, ker je več igralcev letos v prvem moštvu in nam ni znano, v koliko se je mladina že vgrala v ensembel. Vsekakor se bo po vzgledu prvega moštva žilavo branila. Predtekmo odigra mladina ISSK Maribora z mladino SK Železničarja. »Maribor« ima dobre tehničarje, kar je pokazala tekma proti mladini SD Rapida. Mladina SK Železničarja stopi jutri prvič pred javnost in bo dala »Mariboru« veliko opravka.

Sodniška sekcija ZNS službeno.

Prvenstveno tekmo Svoboda—Ptuj v Ptuj bo sodil g. Frankl, ki se odpetje v Ptuj z avtobusom za moštvo Svobode. Odhod 13.30 z Glavnega trga. — Prvenstveno tekmo rezerv Svoboda—Rapid bo sodil g. Marinič, prijateljsko junjorsko Maribor—Železničar g. Vesnaver. — Klubi Maribor, Železničar, Rapid in Svoboda se naprošajo, da delegirajo za nedeljske stranske sodnike resne ljudi, ki naj se javijo sodniku pred početkom tekme.

SK Železničar.

I. moštvo in rezerva bosta igrala jutri dopoldne ob 9. trening tekmo. Sledeči igralci morajo biti točno ob 9. na igrišču ISSK Maribora: Štrukelj, Pasternjak, Jakovljevič, Vavda, Petan, Polegeg, Podjaveršek, Stavber, Frangež, Vogrinec, Frangež II, Marinič, Pollak, Kopčić, Škrabar, Ronjak, Marčinko, Hardinka, Glumac, Veras, Mahajnc, Jurko, Drobnič, Oblob, Turk in Artič. — Juniorji igrajo prijateljsko tekmo z juniorji ISSK Mari-

Prvo sokolsko društvo je bilo ustanovljeno v Pragi leta 1862. in ne kot telovadno društvo, ampak kot društvo za vzgojo in harmonijo telesa in duše.

Med ustanovitelje se mora šteti poleg Tyrša tudi Jindřich Fügner, pa tudi mnogi drugi prvaki takratnega češkega življenja, ki so enako dali del svojega nazora in kulture sokolski misli.

Razen Čehov je sodelovala tudi naša jugoslovanska narodna pesem, ki je opisovala tip našega narodnega junaka, kakor ga je ustvarila zgodovinska borba našega naroda in ki je posedovala vse vrline, katere je bilo treba pri drugih narodih, pa tudi pri Čehih šele umetno vzgojiti.

bora ob 13.30. Sledeči igralci morajo biti točno ob 13. na igrišču Maribora: Bischof, Polegeg II, Kager, Kaiser, Bačnik I, Smeh, Podpečan, Antoličič, Bačnik II, Kohont, Jandelj I. Jandelj II in Hodžar.

Verificirani so

s pravico nastopa 17. tm. naslednji igralci nogometaši v Mariboru: Rapid: Albert Löschnigg; »Maribor«: Ladislav Najžer, Rupert Glavič; Železničar: Alojzij Polegeg; s pravico nastopa dne 8. tm. pa Oton Kropf in Oton Wolfzettel od Svobode.

Hazena ISSK Maribora

Sklenjene so že tekme s »Ptujem«, »Muro« in prvakom ČSR »Slavijo« iz Prage.

Hazenski družini »Maribora« odigrata jutri dopoldne ob 11. uri prvo letošnje tekmo, to pot med seboj in za vajo. Kakor prva družina tako razpolaga tudi rezerva z jako dobrimi močmi, ki bodo dokazale, da ne zaostajajo veliko za prvimi. V pretekli sezoni smo nekajkrat prav z užitkom gledali, kako ambiciozno, včasih celo zagrizeno, a kljub temu vedno v mejah dovoljene in dostojne ostrosti sta se borili obe družini za čim večji uspeh.

Žal ima hazena ISSK Maribora premalo prilike srečanja z drugimi družinami, ker doslej še ni noben mariborski klub razen »Maribora« vzel hazenske sekcije resno in so vsi tozadevni sicer dobrovoljni poskusi dosledno propadli. »Mariborčanke« pa ostale same. Biti pa stalno navezan na gostovanja bodisi v tujini bodisi s tujimi družinami na domačih tleh, pa razumljivo mnogo stane, zlasti dokler tudi zanimanje občinstva ni toliko, kot bi lahko bilo. Upamo pa, da bo dalo tudi letošnje vodstvo hazene ISSK Maribora igralkam kolikor možno veliko prilike za nastope.

Kolikor smo obveščeni, se že vršijo pogajanja hazenske sekcije ISSK Maribora s češkoslovaškim prvakom »Slavijo« iz Prage za odigranje vsaj ene tekme v Mariboru. Slavija pride namreč v prvi polovici aprila na hazensko turnejo po Jugoslaviji in severni Italiji in bomo imeli redko priliko videti na naših tleh češkoslovaško družino, ki vodi že dolgo vrsto let neprekinjeno v prvenstveni tabeli. — Drugo nedeljo 18. tm. gostuje hazena »Maribora« v Ptuj. oba velikonočna praznika pa pri simpatični murski družini v Murski Soboti.

KARO strapac-čevlji
KARO lovski-čevlji
KARO go'zer-čevlji
so čevlji najboljših kвалitet

MARIBOR, Koroška c. 12

Hans Dominik:

Oblast treh

Lady Diana je oklevala, se obotavljala. Šele čez nekaj časa je mogla izpregovoriti.

»Ne smeš biti hud name, Horace! Nakrat me je prevzelo... gotovo posledica zadnjih kritičnih dni. Stavili so zahteve na moje živce, katerim nisem dorasla... Časopis od dr. Glossina... da seveda! Zanimalo te bo, kako je uspela ekspedicija v Linnaeis.«

»Zakaj je poslal časopis na tvoj naslov?«

»Mislim... menim... no popolnoma enostavno... vi moški ste si sedaj vendar sovražniki.«

Diana Maitland se je skušala šali.

»Njegova patriotična zavest mu ne dopušča še nadalje občevati s teboj. Prevedla ti bom te vrstice.«

Prečitela mu je vsebino vesti v časopisu.

»Ah, jako dobro... Načrt je torej uspel. Neverjetno, da nimamo še nobenega poročila od polkovnika Trotterja... Toda ti? ... Ti se ne veseliš? Ti si se vendar sprva tako zelo interesirala za ta načrt.«

Diana se je naslonila nazaj. S svilenim robcem si je otirala čelo. Njene prsi so se naglo dvigale.

»Diana, kaj ti je?«

»Nič! Imej potrpljenje z menoj, Horace! Pusti me danes samo, prosim te!«

»Zaupaj mi, Diana! Oprosti se bremena, ki te teži. Počuj mi, kaj te muči!«

Lord Maitland se ji je približal in ji pomirjevalno položil roko okoli ramena.

Diana je vstrepetala. Tresla se je po vsem telesu.

»Pusti me! Pusti me! Jaz nisem... nisem...«

Pritožba in izzivanje je istočasno zvenelo iz njenih besed.

Lord Horace se je umaknil za korak. Preplašen je opazoval menjajočo se igro svetlobe in sence na njenih potezih. Ni si upal izpregovoriti, ni si upal prekiniti trpljenja, v katerem se je zvijala njena duša. Končno, po dolgem premišljevanju, se je zdelo, da se je Diana odločila. Trda poteza se je začrtala okoli njenih ustnic.

»Nočem še dalje molčati. Samo resnica mi lahko pomaga.«

Z mirno odločnostjo je nadaljevala.

»Poslušaj me, ti moj mož, moj prijatelj... in moj sodnik.«

Obrnila se je k njemu in mu odkrito pogledala v oči.

»Ti veš, Horace, da so bili moji stariši Poljaki. Naš sosed je bil knez Meksinski. Imel je edinega sina Raula. Raul je bil tri leta starejši od mene. Še ko sva bila napol otroka, naju je vse smatralo za zaročence. Rodbini sta tako sklenili. Moj oče je bil bogat. Raul pa je bil potomec prastare rodbine in lastnik plemiškega naslova. Kako lepo se je to skladalo... bogastvo in staro plemenitstvo. V bistvu je bilo vse kupčija, katero sta sklenili obe rodbini.«

Jaz nisem o vsem tem vedela ničesar. Raul tudi ne. Rada sva se imela, kot se imajo radi otroci. Obadva nisva vedela ničesar o življenju in ljubezni.

Raul je postal častnik in je spoznal življenje. Medtem ko je moje srce ostalo mirno ko preje, so postala njegova čustva vse bolj strastna. Še eno leto in najina poroka naj bi se praznovala... Takrat pa je izbruhnila vojna proti Rusom in Nemcem.

Četrta delitev Poljske je bil njen cilj. Veš, da je Poljska po kratkem naškem odporu podlegla premoči.

Ko je odhajal Raul na bojišče, je bilo že vse pripravljeno za hitro poroko. Pravkar smo se pripravljali stopiti pred oltar, ko je močna ruska konjeniška patrulja vdrla v naš dvorec.

Svatovska družba se je razbežala na vse strani. Raul je sestrelil poveljnika sovražnikove patrulje s konja in je pobegnil.

Za kazen so požgali naše posestvo. Mojega starega očeta so mrtvičili tako zelo, da je kmalu na to na posledicah izdihnil. Moja mati je zbežala na Finsko, v svojo domovino. Jaz pa ji nisem hotela slediti in sem šla kot bolničarka k armadi.

Ko je nekega dne prišel nov transport ranjencev v naš lazaret, sem opažala med njimi Raula, o katerem sem mislila, da je že davno mrtev. S prestreljenimi prsi. Raul sam je natančno vedel, da ne bo več dolgo živel. Samo zavest, da sem bila jaz stalno okoli njega, je še prilivala olja k njegovi slabo brleči življenski lučki.

Lady Diana Maitland je nadaljevala:

»Šele sedaj sem spoznala, koliko globlje je segala njegova ljubezen od moje. Jaz sem ga imela rada, kot bi pač imela rada vsakogar, ki bi mi ga stariši določili za moža.«

Toda prav tako, kot je moja navzočnost olajšavala njegove zadnje dni, mu je v isti meri tudi oteževala slovo.

Videla sem, kako gine v hrepenenju in ljubezni do mene. Njegovo neprestano moledivanje je odmevalo v mojem srcu. Moja ljubezen da ga bo rešila: zavest popolne posesti mojega bitja da ga bo ozdravila. Besede polne sladke opojnosti so se vkradle v moje srce. Toda še sem se branila.

Videla sem, kako je prebledel, ko da zemlja žre njegovo kri. Misli sem, da bo takoj izdihnil...

Zrl je vame z očmi, v katerih je odsevalo vse njegovo občutje. Ljubezen, razočaranje, bolešt, obup. Segel je na svoja prsa, ko da si hoče strgati obvezo...

Tedaj... tedaj... nisem imela več dovolj moči, da bi se še upirala...

Dan za dnem sem sedela ob njegovi postelji, dokler ni ugasnilo njegovo življenje. Videla sem njegovo slovo od tega sveta... brez bolečin, polno sreče...

V meni pa se je vse zrušilo, razpadlo. Zdelo se mi je, da sem vse doživela samo v sanjah.

Samo zadnja Raulova beseda, zadnji njegov vzdih mi je ostal v spominu...

»Diana!«

V tem umirajočem vzdihu z bledih

ustnic je bil zapopaden cel svet neskončne blaženosti, začudenja in sreče....

Spominjala sem se nanj le kot na otroka, mladostnega tovariša.

Leta in dogodki so se odigravali okoli mene, ne da bi se dotaknili onega dela moje duševnosti, ki je bila za vse in vsakogar prikrita. Samo enkrat je nekdo odprl vrata v ta najbolj skriti predal mojega srca... vdrl v ta najgloblji kot moje duševnosti... in tega spomina nisem mogla nikdar izbrisati....

Lahen stresljaj je hušnil preko njegovega telesa.

»Pri katastrofi naše domovine smo vse izgubili....

Postala sem družabnica pri neki švedski grofici, ki je bila prijateljica moja matere. Večji del leta smo preživeli v Parizu. V neki družbi sem spoznala nekega švedskega inženirja. Izredna se mi je zdela njegova osebnost v primeri z drugimi moškimi, ki sem jih bila spoznala. Zdelo se mi je,

da so v njem združene vse telesne in duševne vrline... vzljubila sva se... Bila sem srečna... srečna...«

Tih, v daljini zgubljen nasmeh je zaigral na Dianinem licu.

Občutila je neverjetno olajšanje. Samoizpoved jo je okrepila, ko dejanje nenadnega junaštva. Smellilaj je hušnil preko njenega obličja.

Potem pa so se njene poteze zopet zatemnile. Njen glas, pravkar še monoton, je postal zopet enoglasen.

»Neki zdravnik je bil neopaženo priča Raulove zadnje ure. Nekega dne se je pojavil v Parizu. Spoznal me je in me pričel nadlegovati s svojo vsiljivostjo. Mojemu zaročencu to ni ušlo. Prijel ga je. Podlež ga je naslovil name....

Jaz sem mu povedala resnico. Moj zaročenec ga je v dvoboju ustrelil... In jaz?!...

Meni je vrnil drugi dan zaročni prstan... brez vsake besede... brez najmanjšega pojasnila...«

Dalje prihodnjič.

Mali oglasi, kleščljiv v posredovalne in socialne namene oblištva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje ali reklamiranje značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10—

Lepa solčna soba
v bližini glav. kolodvora se takoj, ali s 1. aprilom odda solidnemu gospodu. — Naslov v upravnistvu. 563

Popis brezstanovanjcev.
Da se ugotovi potreba stanovanj, se vsi brezstanovanjci vabijo k popisu pri oblasno konces. stanovanjski posredovalnici »Marstan«, Koroška c. 10. Vpis samo 1 Din. — Za stanodajalce prijava in izbi- ra brezplačno. 551

Opremljeno sobo
lepo, separirano, z elektriko, blizu drž. mosta oddam mirni gospodični. Naslov v oglašnem oddelku »Večernika«. 550

Odda se soba
za 2 osebi. — Jože Vošnjakova ul. 22 III, vrata 8. 549

Stanovanje
2 sob in pritlikin išče mirna stranka. Ponudbe pod A. K. na upravo »Večernika«. 552

Otroški voziček
dobro ohranjen prodam po nizki ceni. — Naslov pove uprava lista. 553

Otroška postelja
na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 554

Oddam takoj
ali s prvim opremljeno sobico z električno razsvetljavo in prostim vhomom. — Vrtna ulica 8 I, vrata 6. — 555

V najem.
se odda enostanovanjska hiša na Betnavski cesti št. 37. Stanovanje obstoji iz kuhinje, 4 sob, kopalne sobe i. pr. Ponudbe na Posojilnico v Mariboru, Narodni dom. 560

Lepa soba v parku
s posebnim vhomom iz stopnišča se takoj odda. Naslov pove uprava lista. 565

Čedno sobo
oddam. Tattenbachova ul. 26, I. n. 561

Meblirano sobo
pri parku se odda gospodu. Trubarjeva ulica 11 I. 567

Brezplačni tečaj vezenja
na vsakovrstne šivalne stroje. Istotam zaloga najmočnejših šivalnih strojev in koles. Stroji na obroke 1000 Din ceneje edino pri tvrdki Gabrenja, Maribor, Kralja Petra trg 1. 469

Pekarna
v ljubljanski okolici, ¼ ure od glavne pošte, s stanovanjem, se odda v najem. Naslov in pojasnila v upravi lista. XXI

Singer šivalne stroje
dobro ohranjene od Din 50 do 900 prodaja Hinko Kralj, Maribor, Tvorliška cesta št. 30. 546

Kupi se mala hiša,
pripravna za trgovino v sredini mesta Maribor. Ponudbe pod »I. M.« anončni zavod Hinko Sax, Maribor. 543

Praktikantinja
(začetnica) z znanjem strojepisja, stenografije, korespondence in nekoliko knjigovodstva želi mesta kot praktikantinja. Naslov v upravi lista. 541

Specijalna delavnica
za črkoslikarstvo in soboslikarstvo, Fr. Ambrožič, Grajska ul. 2. Maribor. 429

Kupim staro zlato
srebrni denar, umetno zlatovje po najvišjih cenah. — Ilgerjev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Proda se.
jako lepa Biedermeier-garnitura, sofa, 4 stoli in miza za Din 5.000. Ogled med 11. in 12. uro, Miklošičeva ul. 2 I, vrata 1. 536

PAVEL NEDOG
čisti kemično
in barva vsakovrstne obleke, tkanine in žalne obleke v 24. urah najlepše in najcenejše.
532
MARIBOR
Gospeska ulica 33
Razlagova ulica 22

HOTEL HALBWIDL
Danes, sobota 10. marca
družinski večerni koncert
Igra salonska kapela Pečnik s saksofonistom g. Ariati. V nedeljo jutranji in večerni koncert s posebnim programom. 582

Razprodaja! Abonente
V nedeljo, dne 11. tm. se bodo prodajale od 9. do 12. ure v pisarni Jugoslovenske Matice v Slovenski ul. 2 krasne stenske slike morskih obal, katere so bile razobešene ob priliki zadnje Jadranske noči.
Društvo »Jadran!«
prejemam na dobro hrano. Obed po Din 7-50, večerja po Din 5—, Brezalkoholna restavracija »Pri zvezdi« Rudolf Smolej, Maribor, Pod mostom 11. 231

Popravila ur gramofonov zlatnine
ceno, hitro in z jamstvom
A. STOJEC
ure, zlatnina in srebrnina
462 **MARIBOR, Jurčičeva ul. 8**
Po stoječe in stenske ure se pride na dom.

Pisarniške potrebščine
najboljše kvalitete kupite le pri 1125
Zlati Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11
Vse tiskovine po naročilu.

Čudovito je lepa

Ietošnja bogata izbira **spomladanskega in letnega blaga za moške obleke** pri trvdki

L. Ornik, Koroška c. 9

Posebno se odlikujejo bajni deseni moškega blaga za **sportne obleke** ki morajo res vsakega presenetiti!

Ne odlašajte, da ne bo prepozno!

Gumijaste nogavice za kućne žile se dobe v najboljši kakovosti in po najnižjih cenah pri tvrdki
A. Besednik, Vetrinjska ulica 20
Maribor

Sedaj ko prihaja čas pomladanskih oblek
dajte si čimprej blago in obleke pri tvrdki
L. Zinthauer, Glavni trg šte. 17
barvati ali kemično čistiti.
L. mariborska barvarna in kemična pralnica.
Ustanovljena 1852 376 Usnjarska ul. 21—33

Izvrsten in najcenejši premog!
Brezkonkurenčno — znižane cene!
„PEKLENICA“
4800 kalorij — brez kamenja — brez žindre — malenkosten pepel — brez duha po žveplu — radi tega posebno priporočljiv za stanovanja.
NOVE CENE:
Po vagonih, franko Mursko-Središče . Din 26.—
Po vozovih od 2000 kg dalje, na dom postavljen . „ 36.—
Na drobno na dom postavljen 40.— za 100 kg
Glavno zastopstvo:
Božidar Guštin - Maribor
Pisarna: Cankarjeva 1 Skladišče: Cankarjeva 24 - tel. 400
Piljalka: B. Kreiner & sin, trgovina s kurivom Maribor, Črtomirova ulica 6, pri Koroškem kolodvoru.
165

Ne pozabite!
Modna trgovina Jos. Karničnik
je sedaj
na Glavnem trgu 11
Ovratniki, trdi in poltrdi najboljše vrste 9 Din, srajce, samoveznice, klobuki in vsi drugi modni predmeti po reklamnih cenah. V.

Kavarna Evropa!
Dnevno kabaretne predstave. V nedeljo 11. t. m. popoldan družinska predstava s koncertom.

Kolesarji pozor!

Prihaja čas ko bo treba Vaša kolesa popraviti, emailirati in poniklati. Vse to Vam izviši po jako nizki ceni tvrdka

Justin Gustinčič, Maribor,
167 Tattenbachova ulica 14

Brezkonkurenčne cene
Glavnozastopstvo
šivalnih strojev
„Dürkopp“

Vsled preselitve trgovine se vrši

razprodaja

mode nih okvirjev, umet. slik, denarnic n damskih torbic iz usnjereza, trgovskih knjig, pisarn. potreščin in vsakovrstnega papirnega blaga
20% ceneje.

Milho Vahtar, Maribor, Gosposka ul. 24

M. Berdals
Maribor

Sadno drevje

vseh vrst in oblik, ukrasno grmovje, ukrasno drevje, trajno cvetje, dalje itd.

Cvetlice

vseh vrst iz steklenjakov, kakor cyclamen, azalee, cinerarije, primule itd.

Semena

vseh vrst, cvetlična, zelenjadna, gospodarska, vrtnarsko orodje, umetna gnojila itd. 566

Zahtevajte ilustrirani cenik!

„Vrt“, Džamonja in drugovi, družba z o. z.
največje jugoslovanske vrtnarsko podjetje
Maribor, Koroševa ul. 44

Prevzem gostilne

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem prevzela znano gostilno

„Pri zelenem vencu“
v Danjkovi ulici št. 10.

Točila bodem prvovrstna domača in dalmatinska vina, po najnižjih cenah. Postreglo se bode vedno s toplimi in mrzlimi jedili. V nedeljo dne 11. marca t. l. otvoritev gostilne z domačo zabavo in pojedino domačih klobas i. t. d.
Za obilen obisk se priporoča

Rozalija Križnič, gostilničarka.

Damske modne nogavice
v vseh barvah samo

8 Din
Kle? Kle? Oglejte si!

Samo

v Prvi manufakturni trgovini

Anton Kumperščak
v Studencih, Aleksandrova c. 48 (blizu cerkve)

Blago in cene
brez konkurence! 568

Halo! Pozor!
V Jadranski kleti

se vsled prodaje gostilne od danes naprej točijo pristna štajerska bela in rdeča izborna vina po lastni ceni dokler traja zaloga, 25% cena velja od litra samo do 1. aprila 1928. Tu so vedno na raspolago izvrstna topla in mrzla jedila.

566 K tej priliki se vljudo priporoča
Jadranska klet, (pod kavarno Jadran)

Velika izbira blaga

za pomladanske plašče VIII po ugodnih cenah pri

I. TRPIN-U
MARIBOR, Glavni trg šte. 17

Dobra kolesa

se izposojujejo samo pri tvrdki Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14

Vabilo
na

46. redni občni zbor

Posojilnice v Mariboru r. z. z z. d., ki se vrši v ponedeljek, dne 26. marca 1928 ob 17. uri v mali dvorani Narodnega doma, I. nadstropje.

SPORED:

1. Zapisnik zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo odbora.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrditev računskega zaključka za leto 1927 in razdelitev čistega dobička.
5. Volitev predsednika.
6. Volitev dveh članov odbora.
7. Slučajnosti.

Računski zaključek Posojilnice za leto 1927 je zadrušnikom na vpogled v posojilnični pisarni v Narodnem domu ob uradnih urah.

V MARIBORU, dne 10. marca 1928.

Dr. Radoslav Pipuš i. r.
predsednik.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

PODRUŽNICA MARIBOR

Delniška glavnica in rezerve: **Din 60.000.000**

Centrala:
LJUBLJANA

Podružnice: **Brežice, Celje, Crnomelj, Kranj, Metkovič, Novisad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenj radec, Split, Sibenik, Gorica, Trst**

Brzopisni naslov: **Ljubljanska banka**

Telefon št. 145 in 258

Poštni čekovni računi:

Ljubljana 11.258 — Zagreb 39.068
Wien 180.041 — Praha 59.705

Na starejši in največji bančni zavod v Sloveniji se priporoča za vse bančne transakcije, katere izvršuje najkulantneje 558